

פרק דם חטאת

מתניתין

חטאות הנאכלות ואחד חטאות הפנימיות שנשרפות, טעונות כיבוס כאשר דמן ניתז על הבגד.

לפי שנאמר בתחילת אותה פרשה "זאת תורת החטאת", ודרשין, תורה אחת תהיה לכל החטאות, ומכאן למדנו שכל דם החטאות, החיצונית או הפנימית, שניתז על הבגד, טעון כיבוס!

חטאת פסולה — אין דמה⁽²⁾ טעון כיבוס.⁽³⁾

דם חטאת, אשר נתקבל בכלי שרת, ועדיין לא נזרק על המזבח, שנתז על הבגד — הרי זה טעון כיבוס.⁽¹⁾ שנאמר "ואשר יזה מדמה על הבגד... תכבס במקום קדש".

אף על פי שאין הכתוב הזה מדברר אלא בחטאות החיצוניות, שהן נאכלות לכהנים, שהרי נאמר באותו ענין שהחטאת הזו "במקום קדוש תאכל", מכל מקום, אחד

שעלה על גבי המזבח, שדינו להזרק מכח הדין שכל הפסולים שעלו על המזבח, שוב לא ירדו. ומכל מקום, אף דם זה שהוא ראוי להזאה אינו טעון כיבוס, לפי שנתמעטה חטאת פסולה מהפסוק "דמה" ו"אותה", שאין דמה טעון כיבוס.

3. לכאורה המשנה הזו והמשנה הבאה הם שני ענינים שונים. שהמשנה הראשונה ממעטת חטאת פסולה מכיבוס, ואילו המשנה השניה ממעטת דם שאינו ראוי להזאה, דהיינו נשפך, שאין לו הכשר קבלה. וכן שיירים ודם שכבר הוזה על המזבח.

וגם הדרשות הם מפסוקים שונים, שהמיעוט על חטאת פסולה הוא מ"דמה" ו"אותה", ואילו למעט דם שאינו ראוי להזאה הלימוד הוא מ"אשר יזה", ולמדים מזה שיהא ראוי להזאה [למעט נשפך], וכן לא זה שכבר הוזה [למעט שיירים ודם שכבר הוזה]. וצריך ביאור מה שנקטה המשנה כאן, בתוך דיני חטאת פסולה גם שקיבלו פסולים את דמה. והלא קבלת פסולים אין זה "פסול", אלא רק חסרון קבלה. ואם כן, דין זה שייך למשנה הבאה, כמו דין נשפך הדם

1. בעיקר דין כיבוס, יש לחקור, האם זהו דין בדם, שצריך להוציאו מהבגד על ידי כיבוס. או שזהו דין בבגד, שצריך שלא יהיה בו דם חטאת. ויש להוכיח מדברי הגמרא להלן [צב ב], הדנה בדם שניתז על בגד, האם מכיון שחלה חובת כיבוס נדחה דם זה מזריקה. ומשמע שזה חלות דין בדם שטעון כיבוס ומחמת כן נהיה דחוי מזריקה. אך אם זהו דין על הבגד מדוע שיחול דין דחיה בדם.

אך מדברי הגמרא להלן [צד א] יש להוכיח לא כן. שיש לימוד מיוחד שדין כיבוס הוא רק על מקום הדם ולא בכל הבגד. ואם דין כיבוס הוא בדם, הלא פשוט שמכבס רק את מקום הדם. ולכאורה משמע מזה, שזהו דין על הבגד, ולכן היה מקום לומר שכל הבגד חייב כיבוס, ועל זה צריך מיעוט שרק מקום הדם צריך כיבוס.

2. להלן במשנה [צג א] מבואר שאין דין כיבוס אלא בדם הראוי להזאה. וכתב הגרי"ז, זה שחטאת פסולה אין דמה טעון כיבוס אין הטעם משום שאינה ראויה להזאה, שהרי מצינו אופן שאף דם פסול ראוי להזאה, כגון דם פסול